

Lagmotion LM 21/2023 rd

Matias Marttinen saml m.fl.

Lagmotion med förslag till lagar om ändring av 9 § i lagen om frontmannapension och 3 § i lagen om betalning av fronttillägg utomlands

Till riksdagen

LAGMOTIONEN

Syftet med motionen är att höja både fronttillägget enligt lagen om frontmannapension och fronttillägget enligt lagen om betalning av fronttillägg utomlands. Det föreslås att fronttillägget enligt båda lagarna stiger till 200 euro i månaden från och med den 1 maj 2024.

I statsbudgeten för 2024 finns ett förslagsanslag på 3,9 miljoner euro för fronttillägg och fronttillägg som betalas till utlandet. Merkostnaderna för höjningen är 800 000 euro för 2024.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 maj 2024.

MOTIVERING

Bakgrund

Riksdagsgrupperna har under hösten behandlat förslag som har lagts fram av delegationen för Finlands veteranförbund för att förbättra veteranernas situation. Den höga inflationen under de senaste åren har också påverkat veteranernas försörjning. Genom att höja fronttillägget kan man göra det lättare särskilt för veteraner med låga inkomster att klara av läkemedelskostnader, självriskandelar inom sjukvården, hyror för serviceboende och andra nödvändiga kostnader i vardagen.

Som ett resultat av detta har riksdagsgrupperna gemensamt beslutat höja fronttillägget från 138,16 euro till 200 euro. Förslaget gäller också fronttillägg som betalas till utlandet. Riksdagsgrupperna har reserverat den finansiering som behövs av finansutskottets ofördelade medel för 2024.

Nuläge och bedömning av nuläget

Enligt 9 § i lagen om frontmannapension (119/1977) betalas en person som fått frontmannatecken, fronttjänsttecken eller fronttecken ett fronttillägg på 1 195,92 euro om året. Beloppet i lagen

Lagmotion LM 21/2023 rd

ligger på 2001 års indexnivå. Fronttillägg betalas ut en gång i månaden som en del av folkpensionen från Folkpensionsanstalten. I år är fronttillägget 138,16 euro i månaden.

Till en finsk medborgare som är bosatt utomlands och som inte får folkpension betalas fronttillägg med stöd av lagen om betalning av fronttillägg utomlands (988/1988). Fronttillägget till utlandet betalas ut två gånger om året och beloppet är 1 195,92 euro om året enligt indexnivån för 2001, som anges i lagen. I år uppgår fronttillägget till utlandet till 138,16 euro i månaden.

Fronttillägget är inte beskattningsbar inkomst och det inverkar inte på andra förmåner. I oktober 2023 fick 2 214 personer fronttillägg, varav 934 var män och 1 280 kvinnor. I september 2023 fick 18 personer fronttillägg som betalades utomlands. Av dem var 13 män och 5 kvinnor.

Mål och de viktigaste förslagen

Syftet med motionen är att höja fronttillägget enligt lagen om frontmannapension och lagen om betalning av fronttillägg utomlands från 125 till 200 euro. När höjningen beaktas är beloppet enligt den i lag angivna indexnivån för 2001 totalt 1 635,24 euro om året. Med höjningen är beloppet på 2024 års nivå cirka 2 400 euro om året. Fronttillägget till utlandet höjs lika mycket.

Konsekvenser

För Folkpensionsanstaltens vidkommande är det realistiskt att införa höjningen tidigast den 1 maj 2024. Utbetalningsdagen för folkpension och fronttillägg är den 7:e varje månad. Körningarna för regelbundna månadsvisa utbetalningar sker ungefär fem dagar före utbetalningsdagen. Införandet måste ske genast när utbetalningarna för månaden innan har körts, eftersom regelbundna utbetalningar för nästa månad börjar uppkomma efter det.

Folkpensionsanstalten måste införa systemet senast den 23 mars 2024. Under den tiden hinner Folkpensionsanstalten ta fram och testa program som går igenom databasen i hela folkpensionssystemet. Det är en absolut minimitid för att genomföra den ändring som ska säkerställa att folkpensionssystemet fungerar störningsfritt under alla förhållanden. Den normala utbetalningen av pensionerna kan komma i riskzonen om systemet införs tidigare. Folkpensionerna ingår inte i lagändringen, men fronttilläggen behandlas och betalas ut i samma system som folkpensionerna, vilket innebär att arbetsinsatserna och tidsplanerna också påverkas av att det ska säkerställas att ändringarna inte inverkar på folkpensionerna. Av den orsaken träder ändringarna i kraft den 1 maj 2024.

Till följd av höjningen ökar kostnaderna för 2024 med omkring 800 000 euro. Budgetanslaget för 2024 behöver därför höjas med 800 000 euro. Siffran innefattar både fronttillägg och fronttillägg som betalas utomlands.

Fronttillägget kan inte utvidgas till att omfatta nya mottagare av fronttillägg, vilket innebär att antalet personer som är berättigade till fronttillägg minskar. Tabellen nedan visar antalet mottagare av fronttillägg och fronttillägg som betalas utomlands 2024—2028 i genomsnitt per år, beloppet av fronttillägg per månad och beloppet av fronttillägg per månad med den föreslagna höjningen. I tabellen nedan anges också kostnaderna 2024—2028 med och utan höjning.

Lagmotion LM 21/2023 rd

Kostnadseffekter av förslaget: Fronttillägg	2024	2025	2026	2027	2028
mottagare i genomsnitt per år	1 780	1 220	810	520	320
euro/mån. (gällande lag)	146,28	149,18	151,71	154,77	157,83
euro/mån. (med höjningen)	200,01	203,99	207,44	211,63	215,81
mn euro/år (gällande lag)	3,1	2,2	1,5	1,0	0,6
mn euro/år (med höjningen)	3,9*	3,0	2,0	1,3	0,8
mn euro/år (förändring)	0,8*	0,8	0,5	0,3	0,2

* för 2024 har kostnadseffekten beräknats för perioden 1.5—31.12.2024

Folkpensionsanstaltens kostnader för att genomföra ändringen beräknas uppgå till 46 900 euro.

Förhållande till budgetpropositionen

I budgetpropositionen för 2024 finns under moment 33.50.50 ett förslagsanslag på 3 900 000 euro för fronttillägg. Den föreslagna ändringen ökar anslagsbehovet under momentet i fråga med uppskattningsvis 800 000 euro 2024. Anslagsökningen ska i samband med behandlingen av budgetpropositionen för 2024 beaktas inom det spelrum som finns i utgiftsramarna för statsfinanserna.

Ikraftträdande

Folkpensionsanstalten kan införa höjningen tidigast den 1 maj 2024. Följaktligen föreslås lagarna träda i kraft den 1 maj 2024.

Vi föreslår

att riksdagen godkänner följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av 9 § i lagen om frontmannapension

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om frontmannapension (119/1977) 9 § 1 mom., sådant det lyder i lag 57/2020, som följer:

Lagmotion LM 21/2023 rd

9§

Till en person som har fått frontmannatecken, fronttjänsttecken eller fronttecken betalas i fronttillägg 1 635,24 euro om året. Till en finsk medborgare som är bosatt utomlands och som inte får folkpension, betalas fronttillägg med stöd av lagen om betalning av fronttillägg utomlands (988/1988).

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2024.

2.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om betalning av fronttillägg utomlands

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om betalning av fronttillägg utomlands (988/1988) 3 § 1 mom., sådant det lyder i lag 58/2020, som följer:

3§

Fronttillägget är 1 635,24 euro om året.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2024.

Lagmotion LM 21/2023 rd

Helsingfors 30.11.2023

Matias Marttinen saml
Jani Mäkelä saf
Tytti Tuppurainen sd
Antti Kurvinen cent
Krista Mikkonen gröna
Merja Kyllönen vänst
Otto Andersson sv
Peter Östman kd
Harry Harkimo liik